

Sterke planten, daar draait het steeds om

Duurzame tuinplanten telen. Dat is wat veel telers willen. Robin van Dijk, eigenaar van Dijk van Dijk in De Lier, hortensia- en vasteplantenteler, is er een van. Drie dingen bepalen volgens hem het succes van een schone teelt: een ras dat niet gauw ziek wordt, een groeiklimaat dat planten sterk maakt en continu alert zijn op beestjes die de planten belagen. Daar is hij elke dag mee bezig. Op 18 mei is het Wereld Plantendag, voor iedereen die de fascinatie van Robin voor planten deelt.

“Elke plaag heeft zijn eigen biologische vijand. Alleen ... als je planten produceert om te verkopen, heb je vaak geen tijd om te wachten tot de juiste natuurlijke vijand op je gewas landt. Daarom bootsen we de natuur op tempo na, door de natuurlijke vijanden in te kopen en tussen de planten te strooien”, zegt Robin van Dijk.

Zijn hortensia's - officieel Hydrangea's - vind je bij bloemisten en tuincentra. Hij heeft zeventien soorten, van wit en roze tot paars en alles er tussenin, met bloemen in allerlei vormen, van dikke bollen tot platte schermen. Ze zijn er als kamerplant, voor op het terras of in de tuin.

Miljoenen wormpjes

Robin zet nuttige schimmels en dieren als roofmijten, sluipwespen en aaltjes in tegen plagen als trips en spint. “Die nestelen zich in de knoppen van de hortensia's of aan de onderkant van een blad. Plekken waar chemische gewasbeschermingsmiddelen niet kunnen komen.”

De inzet van die biologische legermacht is niet kinderachtig. “Van aaltjes, een soort minieme wormpjes, gieten we er soms tientallen miljoenen per week over de potgrond. Het lijkt bizar, zulke hoeveelheden. Maar ze zijn nodig. Er moeten genoeg natuurlijke vijanden zijn om een belager effectief om zeep te helpen. Roofmijten voeren we zelfs bij met speciale voedermijten. Zo hebben we altijd een legertje roofmijten paraat.”

Twee keer per week lopen scouts door de planten om te checken of ze luis of spint zien. Vangplaten, waar insecten op blijven kleven, helpen ook om in de gaten te houden wat er in de planten huist.

Niet alleen

Robin van Dijk staat niet alleen in zijn aanpak. Bestrijding met natuurlijke vijanden is inmiddels gebruikelijk in de hele glastuinbouw. “De meeste telers willen echt op die manier het gewas beschermen. Chemische gewasbescherming is dan hooguit een aanvulling voor als een ziekte of plaag uit de hand loopt. Een teler spuit liever niet. In Nederland zijn bovendien niet veel chemische middelen toegelaten.”

Het overgrote deel van de Nederlandse tuinplantentelers heeft een MPS-certificaat. Het MPS-keurmerk is een meetlat hoe bedrijven in de tuinbouw presteren op het gebied van milieu. MPS A is het certificaat voor de milieuvriendelijkste bedrijven. Dijk van Dijk voert dat certificaat.

Consumenten zelf zijn nog wel een eens een belemmering voor biologische bestrijding. Net als de groothandel en winkeliers. Ze accepteren nul beestjes. Of het nu schadelijke of nuttige beestjes zijn, ze moeten allemaal dood. “Het bewustzijn moet nog komen dat die diertjes erbij horen als je biologisch teelt.”

Yakult voor potplanten

Sinds Robin ruim vijftien jaar geleden in het bedrijf van zijn vader stapte, is hij op zoek naar manieren om zo schoon mogelijk te telen. Toen was hij pionier, nu zijn er in de hele tuinplantenbranche veel stappen gezet om duurzaam te telen. Er komt bijvoorbeeld steeds meer kennis over hoe het wortelmilieu planten sterker kan maken. Planten hebben een immuunsysteem dat telers kunnen stimuleren door het milieu ondergronds te verbeteren. Robin: “Ik geloof heilig in de weerbaarheid van een plant. Wij maken hortensia’s met een sterk wortelgestel die beter tegen ziektes kunnen, maar ook bijvoorbeeld tegen droogte. We proppen de potgrond vol preparaten en nuttige schimmels. Vroeger dachten we dat steriele grond goed was, want daar zit niks schadelijks in. Maar lege grond is dus niet goed. Daar kunnen schadelijke organismen zó in kruipen. Stop je de grond vol met goede organismen, dan is die plek bezet én heb je een goed microklimaat dat wortels helpt om te groeien. Een beetje zoals Yakult je darmflora versterkt met extra bacteriën.”

Lavavelden

Nog zo’n ingreep waarmee potplantentelers hun planten sterker maken en ziektes voorkomen: een andere vloer. Een plant die in een plasje water staat verzwakt en dan slaan ziektes gemakkelijker toe. Dus kiezen telers vloeren, waar het water beter wegloopt.

“Wij hebben pas geleden de ondergrond op onze velden buiten vervangen door een ondergrond met lavakorrels. Die lavavelden kunnen een bui van 70 millimeter opvangen zonder dat de planten met hun voeten in het water staan.”

Overtollig regenwater vangen telers op om in de kas te gebruiken. “Potplantentelers recirculeren al het water. Dat betekent dat het keer op keer opnieuw wordt gebruikt.”

Zelf veredelen

Dijk van Dijk is steeds meer zelf gaan doen. Niet alleen in bloei trekken, maar ook zelf de hortensia's opkweken. Niet alleen opkweken, maar ook zelf stekken. Niet alleen stekken, maar ook zelf veredelen. “We waren steeds niet tevreden over wat we aangeleverd kregen. Niet vrij genoeg van ziektes en plagen, niet weerbaar genoeg. Bij het veredelen selecteren we de sterkste rassen die het minst gevoelig zijn voor luis en schimmel en die een goede plantopbouw hebben. Op een van de twee locaties waar we hortensia's in bloei trekken, werken we alleen nog met planten die van begin tot eind van onszelf zijn. Deze kas wordt bovendien duurzaam verwarmd, met aardwarmte.

Robin: “Waar we over vijf jaar zijn heb ik wel scherp op mijn netvlies. Zorgen voor gezonde grond en nog minder middelen gebruiken. Ik denk dat we nog veel meer richting biologische teelt kunnen, door alle maatregelen om planten sterk te maken.”